

Gedreven

Fascinatie voor het landschap

Stijn Keuris

Hilversum * Elke ochtend vertrekt hij naar de zolder van de Hilversumse villa. Met een kopje koffie. Daar gaat hij in zijn stoel zitten, leest wat over technieken van de grote meesters, en dan komt de inspiratie vanzelf.

Het atelier van Lieuwe Kingma ziet er op het eerste gezicht rommelig uit. De verftubes liggen dwars door elkaar en achter de ezel staan tientallen doeken die nog niet af zijn. Kingma groeide op in Noord-Groningen. Was op de boerderij van zijn ouders al bezig met tekenen. Grote voertuigen, machines, elk detail werd geobserveerd en op papier gezet door de kleine Lieuwe.

Een koopman die af en toe langs kwam voor de koeien attendeerde hem op de kunstacademie. Toen was dat nog ver weg, maar op de middelbare school begon ook zijn tekenleraar erover. Maar Lieuwe wilde graag straaljagerpilot worden. Toen bleek dat deze ambitie slechts een droom zou blijven,

ging hij toch naar de kunstacademie. Hij werd op meerdere scholen aangenomen, maar koos voor Groningen. „Arnhem was bijvoorbeeld meer avant garde, mijn

klassieke stijl paste beter bij het aangeboden onderwijs in Groningen”, vertelt hij. „Daar deden ze het nog op de ouderwetse manier, met kleurstudies en naar model werken. De andere scholen waren wat te modern voor me. Ik heb er van 1980 tot 1985 met veel plezier gestudeerd en in die tijd kreeg je met je diploma ook een lesbevoegdheid. Dat kwam goed uit. Van mijn ouders mocht ik naar de kunstacademie, maar ik moest wel in mijn eigen onderhoud voorzien. Ik heb jaren met veel plezier lesgegeven en ook de insteek van de school is nog in mijn werk terug te zien. Al gaat het wel zijn eigen weg. Je moet er ook niet te veel

over nadenken, een stijl ontwikkelt zich vanzelf.”

Kingma zit nooit stil. Naast zijn kunst heeft hij een gezin, waarin hij vooral voor de twee schoolgaande kinderen zorgt. Zijn Amerikaanse vrouw heeft een druk bestaan en is vaak op reis. „In het begin was dat soms lastig”, geeft hij toe. „De kinderen gingen vier dagen per week naar de opvang of een oppas, maar als ze klein zijn, hebben ze natuurlijk vaak wat. Oorpijn, tandjes die doorkomen... Er zijn genoeg dagen waarop ik niet kon werken. Het was allemaal wat chaotisch en ik had er soms moeite mee om me weer helemaal op mijn werk te concentreren. Het heeft denk ik twee jaar geduurd voor ik mijn draai weer echt vond.”

Vetpot

„Maar nu ze groter zijn, ben ik dat allang vergeten. Als ze om een uur of vier uit school komen, stop ik met werken en ga ik een boodschap doen en koken. Ik denk dat ik zonder gezin een stuk knorriger was geweest en niet die vrolijke schilder die ik nu ben. Het houdt me in balans en ik heb een heerlijk leven. Een gezin relativiseert. Je moet je werk ook niet te serieus nemen. Ik kan er soms ook wel om lachen. Iedereen is met iets bezig, ik schilder toevallig.”

Maar zijn werk serieus nemen doet Lieuwe natuurlijk wel. Hij verkoopt werken over de hele wereld. „Al blijft beeldende kunst geen vetpot. Ik merk ook dat er in Hilversum en het Gooi toch wat minder belangstellenden zijn dan in grote steden. Mensen weten ook vaak niet dat ik hier op mijn zolder zit te schilderen en makkelijk op afspraak benaderbaar ben. Ik krijg wel erkenning, maar daar kan je niet van leven.”

Chaotisch

„Gelukkig geeft mijn vrouw me de ruimte om dit te doen, we maken elkaars loopbaan mogelijk op deze manier. Zij houdt erg van mijn kunst en ze mag ook elk jaar een schilderij uitkiezen dat niet verkocht mag worden. Ik doe dat zelf niet, als het klaar is kan ik er goed afstand van doen. Om niet stil te

◉ Zonder gezin zou ik een stuk knorriger zijn ◉

blijven staan probeer ik vaak wat nieuws. En natuurlijk gaat dat ook wel eens fout. Maar dat is helemaal niet erg, je kunt er gewoon overheen schilderen. Het doek moet dan wel even drogen en ik maak er altijd een foto van, om terug te kunnen zien waar het fout ging. Ik ga ondertussen door met een ander schilderij dat nog niet af is en zodra het andere doek droog is maak ik daar een nieuw werk van. Bij sommige van mijn schilderijen zie je dat ook in de structuur, er zit een extra laag op. Ik hou wel van dat soort verrassingen, je moet het toeval niet uitsluiten. Daarom ziet mijn atelier er ook chaotisch uit. Ik moet altijd zoeken naar tubes en dan valt mijn oog ineens op een kleur waar ik eerder niet aan gedacht had. Dat kan dan voor een heel nieuw effect zorgen. Af en toe ruim ik het op, maar een paar dagen later ziet het er weer uit zoals nu.”

Wie verwacht dat Kingma voor zijn karakteristieke landschapswerken de natuur in trekt met potlood en papier komt bedrogen uit. Ook dat heeft te maken met de verrassing die hij zoekt in zijn eigen werk. Eén keer per jaar gaat hij terug naar zijn geboortegrond, om te kijken hoe het landschap eruit ziet.

Onderschets

Kingma schildert uit zijn herinnering en alle plaatsen die in zijn werk te vinden zijn lijken op bestaande locaties, maar zijn het niet. „Ook als het in Hilversum sneeuwt, stap ik zonder schetsboek op de fiets. Ik ga er gelijk op af en kijk hoe het eruit ziet. Thuis maak ik een onderschets en vanaf dat moment gaat het werk een eigen leven leiden. Als ik alles precies zou naschilderen word ik voor mijn gevoel te veel een illustrator. Nu werk ik vanuit mijn herinnering en ben ik niet gebonden aan

Kunstenaar Lieuwe Kingma schildert het liefst vanuit zijn herinneringen.

details. Op die manier geef ik de kern weer van wat ik mooi vind aan een landschap. Soms voeg ik niet realistische kleuren toe, iets wat de schilders van het Groningse kunstenaarscollectief De Ploeg

deden. Zij keken in de jaren twintig al anders naar het Groningse landschap, daar was ik enorm door gefascineerd. Dat komt terug in mijn werk van nu.” De meeste kunstenaars zijn blij wanneer er

een aantal werken per jaar wordt verkocht, maar de kleine groep die in de grote musea als het Stedelijk Museum in Amsterdam hangt, verdient veel geld. Kingma hoeft niet direct bij die groep te horen.

„Het Stedelijk is ook veel te modern voor mijn werk, ik pas daar niet. Wel zou ik het prachtig vinden om in een klassieker museum te hangen, zoals bijvoorbeeld het Larense Singer. Ik ben al betrokken

FOTO STUDIO KASTERMANS/DANIËLLE VAN COEVORDEN

bij hun kunstuitruil-programma, waardoor mijn werk bij liefhebbers en kunsthandelaars terecht komt. Als ik dan soms zie waar ik tussen hang ben ik erg tevreden. Dat zijn wel mensen met 'smaak'. Ook is

Gedreven

◉ Mijn werk hangt over de hele wereld ◉

mijn werk regelmatig te zien op exposities, zoals bij de jaarlijkse Kunst en Antiek Beurs PAN Amsterdam en laatst nog in Naarden. Daarbij organiseer ik af en toe een expositie bij mij thuis. Geïnteresseerden komen langs en wij zorgen voor de catering. Het is in een informele sfeer en ik verkoop dan goed. Je moet dat ook niet te vaak doen, anders wordt iedereen er een beetje moe van. Een galerie wisselt je werk ook vaak af, daar hang je niet elk jaar.”

„Mijn droom was altijd om internationaal te verkopen”, zegt Kingma, terwijl hij trots de locaties van de bezoekers van zijn website laat zien.

Australië

„Dat is wel gelukt. Mijn werk hangt over de hele wereld en via mijn site zie ik steeds meer mensen uit andere landen, ook waar ik nog nooit geweest ben. Omdat ik in Singapore hang is er bijvoorbeeld meer interesse vanuit Azië en Australië, terwijl ik via mijn vrouw ook altijd een directe lijn naar Amerika heb. Soms heeft zij via Skype een vergadering en in haar werkkamer hangt mijn werk. Het is al meerdere keren voorgekomen dat een zakenpartner van haar ernaar vroeg en uiteindelijk wat kocht.”

„Ik had jarenlang een goed contact bij een gerenommeerde galerie in Princeton, in de buurt van New York. De eigenares is er helaas mee gestopt. Het was heel succesvol, maar zo gaan die dingen. Via vrienden en kennissen vind ik mijn weg wel. Als we op reis zijn, probeer ik ook musea te bezoeken. Mijn dochter vindt het leuk om mee te gaan, mijn zoon moet niets van kunst hebben. Het lukt daarom niet altijd om te doen en te zien wat ik wil. Maar ach, dat komt nog wel.”